

ادبات ، فنون عسکریه و بحریه ،
دوتاریخ و تجارت و زراعت و صنایع
یومطراف و امور نافعہ و اکلیلی فقراتدن
باشتمصور جریدهدر ، هرتوع خصوصیات
ایچون غرتته نك مدیری طاهر بکه مراجعت اولنور

(ارتقا) نك - ۱ - تانیول و طشره
ایچون بر سنه نك آتولنسی ۳۲
غروشدر . پوسته پولی مقبولدر .
صنائی بالجمله ارباب قلمه آچمقدرد . عزالی قلم
طونان یازدهیلدر . مرکزی باب عالی
جاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدرد .

«سودای غرام» هنوز ناتمام .. بناءً عليه اودات حقیقت سہاتك (۱) ادعا ابتدیكی (اتحال) دوعرومیدر دگیذر . اكلا- شیلہ میور . مع مافیہ ، اگر غالب فوق [۱] افندیك فكر ونظریلہ اوقونہ حق اولور- سہ - بعض یرلرندہ اولق اوزرہ - يك جزئی برمشاہت حس ایدیلورکہ بودہ اکثر رومانلردہ کورولمکہدہر . خصوص- صیلہ سودای غرام بوندن ایکی سنہ اول غزنیہ ایلہ نشر ایدلش ، صوکرہ غزنیہ ایلہ برابر مسار نسیانہ تعلیق ایدلشدہر . شمدی بونی سرمایہ مقال ایدہرک تعز- یضاتدہ بولنق ، بیلیم نہیہ حمل ایدیلہ بیلین . بکر غالب فوق (۱) بنم بیلدیکم ذات ایسہ «رضا ہجری» افندی بیك اغلا طائیر [۲] .. اوحالہ کنڈیسنہ شفاہا ، اخطار ایتوبدہ بویلہ بطور متاسیانہ عرض ایتك نہدن نشأت ایدیور ؟ بوحرکت ارباب جدیت نزدندہ پکدہ ای عذ ایدیلہ من صانیرم . مقصد تعالی ایسہ سعی وغیرت ، تفوق ایسہ صدق واستقامت لازمدر . اقتباس معالی بولندہ صرف ایدیلہ جك اولان استعداد فطریہ وقابلیت فکر بہنک بووجہلہ پامال ایدلسی تعذیب وجداندن باشقہ برشی دکلدر . بندہ کر رضاہجری افندیك بوورقہ حقندہ کی مطالعہ لرینی استفسار ایلدیکم زہ ان شویلہ دیدیلر :

«خیالاتك نتیجہ سی ہیج ، جدیتك نتیجہ سی ہر شیدر . استدراکات نفسیہ ، دلالت عقلیہ ، سوق وجدان بکا ہرشی اثبات ایتشدہر . ماضیدہ کدیکم اومتکا- سلانہ زمانلری شمدی قطعاً یاد ایتك ایستہم . بناءً علیہ اوزماندہ کی آثارم حقندہ سولیہ من وسولیہ جك اولان ہر سوز نجہ غندیاتدن عبارتدر . ذاتا کنڈینی بیلنر حقیقتی ادراك ایلشدہر . «مستغنی ارشاد اولور ارباب حقیقت سگان حزم نیلہ جك قبلہ نمائی ؟» دوعروسی شو حکمانہ افادہ قارشو- سندہ ہم متحیر قالدہم ، ہم دہ آرقہ داشمی کال صمیمیتلہ تقدیر ایتدم . بواصول بلکہ غالب فوق (۱) افندی ایچون برعبرت اولور امیدندہم !

عمر عزیز

ایلك محبتدن صوکرہ

ایلك محبتك اك آجی ، اك طاقتكداز ضربہ لری بنی ناصل اوصلاندردی ..! ایلك سودیك زمان ، ایلك كوردیك زمان كوزلرمك اوكنندن بیاض بربولوط اوچیور کی اولدی ، ایچون باقدهم ، ایچون كوردہم ..؟ دیلم کہ برکہ اولدی ! آرتق او باقیشرک تکرر ایتسی ایجاب ایدرمیدی ؟ اوستندہ دائما قارشى قارشى بہ کلدیکنز اودوز ، اولطفیل بولو ترك ایدرك باشقہ برسوقاغہ صامق ، اونى كورمہمك ، اوکا تصادف ایتہمك ممکن دگیلدى ؟

زوالی بن ..! بن صانیردم ، کہ ایچندہ یاندینی اودانك بیاض پانچورلرینہ متحسرانہ انعطاف ایدن نظرلرمك ، اونى دوشونمکہ ، برحیات ہشتی بہ داخل اولان کولك ، اونك خیالی محافظہ ایلیمکہ تنور ایدن فکرمك ، نہایت بومبذول ، بوصاف ، بو عشق ایچون دوکولن کوز یاشلرمك برمکافاتی ، برہدیہ سی ، برصد- قہسی واردر ..! بن اونك اوزون کیر- پیکلرینك آرہسندہ ، برنکاہ رحیمك برقطرہ سرشك ایلہ قاریشدینی ، بوقطرہ سرشك آراسندن بکا برتبسم ملال آلود ایلہ یاقدینی کورہجك دگیلدم ؟ .. او ، لاقید ، متبسم ، مستریج برچام آغاچك داللری آرہسندن لیلال لیلال اولان قمرک طلوعنی سیر ایدرکن ، بن ، مضطرب ، کریان ، کلہ احزانمہ ، اوکا دائر اولدینی ایچون اونك قدر سودیکم ، ملول ، کرہ بار ، حزین شعرلری ناصل اوچیور ، سویور ، اوقشیوردم ..! قادین قلبی ..! برکون کوزلرمہ دیدم کہ : «باقایکر ..!» برکون قلبہ دیدم کہ «سویہ جکسین ..!»

آہ ..! ای کنج قیز ..! شیمدی سز دہ اویلہ سین ، دکلہ ؟ .. صباح کو- نشنك ایلك شعاع زرینی آلتندہ بیاض شمسہ کلہ ، مینی مینی ایسقار پیکلرکہ ، بنہ اویلہ بریاض بولوط کی ، کوزلرمك اوکنندن اوچدك ! تمنك کوزلرم باقاسین ، زوالی قلم سویہ سین ، دیورم ..! نظرلرمدن متشکیم ..! فقط نہیہیم ؟ ..

قورقیورم ... سنی سومکدن اوقدر قورقیورم کہ ... فقط ناصل اولدی دہ ،

بن سنی سومکدن اوقدر قورقارکن .. بن سکا تصادف ایتہمکی اوقدر ایسترکن .. دون یامدن کیوردک .. امتدادندن شکایت ایتدیکم ، مضطرب اولدیم ، ازیلدیکم برنظر ، ناصل اولدی دہ ، سنك قرہ کوزلریك ایچندہ میلیدی ، ناصل اولدی دہ ، سن بنم اولمش امللرمی ، بیتمش آرزولرمی احیا ایچون رھکدازمہ چیقدك ؟ .. فقط کیت ، اللہ ایچون اولسون کیت ..! قور- قیورم دیورم ، سکا ..! سنك یوبیاض پارمقلر کدن ، بوقرہ کوزلر کدن ، بولب لعلکونکدن قورقیورم ..! کیت ..! یکا کورونمہ ..! ایچون بنی اولدیرہ جکسیکر ، ازہ جکسیکر ؟ کوزلرم دیورکہ «باقیہ جنز ..!» قلم دیورکہ : «سویہ جکم ..!»

محمد جلال

انگلیر ادبیاتی نمونہ لری

آلفرد تنی سون

(ALFRED TENNYSON)

آلفرد تنی سون ۱۸۰۹ سنہ میلاد- یہسندہ (لینقونل شایر) داخلندہ تولد ایتش ، کبریج دارالفنونندہ اکمال تحصیل ایلہ مشدر . ہنوز اون سکر یاشندہ ایکن برادری چارلس ایلہ مشترکاً ۲۲۴ صفحہ دین متشکل بر مجموعہ اشعار نشر ایتشدی .

۱۸۳۰ دہ (Poems chifty) نام مجموعہ اشعارنی ساحہ مطبوعاتہ قویدیسندہ محتویاتك برچوق قسمی الیوم ہانہر انکلیزك از برندہ اولد- یعنی حالہ اوزمان مظهر قبول اولہمادی . آنجق (جون ستوارت میل) و (لیف ہانت) کی مشاہیر مقدمین بودلیقانیك استقبال ادیسنندہ کی ششعہ بی کشفدہ تردد ایتدیلر . فی الواقع ۱۸۴۲ سنہسندہ ساحہ مطبوعاتہ قویدینی (Poems) یعنی (اشعار) عنوانی ایکی جلد اثر عالم ادبہ بویوک برشاعرک موجودیتی اخبار ایتدی . بورادہ بومشہور انکلیز شاعر- ینك آثارنی ، آنلرك تاریخ انتشارنی تعداد ایتکدن زیادہ مشہور برانکلیز نقیدینک تنی سون حقندہ سولیہ بیکی شوسوزلری نقل ایتك مناسبدر :

«میسر تنی سون حقیقہ پک بویوک ، فوق العادہ مقتدر ، شایان حیرت مرتبہ دہ

نفوذ نظر صاحبی برشاعردر . انکلتہرہ حال حاضر حیاتك بوتون دقایقہ ، بیتون عوامضہ واقف اولدینی کوزیلور ؛ آثار ادبیہ سنی لایقلہ مطالعہ وتدقیق ایدنلر نہ اولدیمیزی (انکلیزلرك) نہ اولہ بیلہ جکمنی ، سربست ، مسرور ، منتظم صورتدہ یاشامقلغك چارہ سنی ، دماغزدہ ، قلبلرمزدہ کی فعالیت مختلفہ حسیہ بی کورہ بیلرلر .

بزتی سونی نہ شکسپیر ، نہ دہ قومشیر تسمیہ ایدیورز ؛ لکن شکسپیر وقومشیر کنڈی زمانلری ایچون نہ تاثیر حاصل ایتدیلر ، نہ خدمت کوردیلرسہ تنی سون دہ بودور ایچون اوتائیری حاصل ایتکدہ اودخدمتی کورمکہدہر . مشارالہ کنڈی دورندہ برانکلیز ایچون انسان کامل کی یاشامقلغك ، یعنی نہ افراط درجہ دہ منفعت ذاتیہ وطول املك وجودہ کتیر- دیکی حس آتشین اشتغال وانفعالاتدہ نہ دہ صوگ مرتبہ ذوق وسفاہتہ قایلہمایہرق مناسبات ومحبتلرندہ ، مطالعات وتدقیقات ذہنیہ سنہ ، مشاغل مادیہ سنندہ وایام آسود کیسندہ احتیاجات روحیہ سنی تأمین ایدہ جک مسرات وشئونات بولہ بیلیمکلک ممکن اولدینی کوسترمشدر .

(Jhon dryden) جون درابدنك وفاتندن بری ہیج برانکلیز شاعری بودرجہ لطافت وقوتی حائر برشعر یازہ مامش ، کیمسہ اوقیصہ مصراعر ، بیتلر ایچندہ بودرجہ حقایق مادیہ ومعنویہ بہ مشابہ لوحہ لر تقدیم ایدہ مہ مشدر «ایشبہ منقدك شوسوزلری دوشونیلرسہ تنی سونك علو مرتبہ واققداری تظاہر ایدر . شعرا ایچندہ بومقصودہ صرف ذہن ایدہرک موفقیتہ تقرب ایدنلر حقیقہ شایان تحسین وتقدیردرلر . آلفرد تنی سونہ دائر بوقدر حق برمصاحبہ دہ بولغہ بزى سوق ایدن سبب اشاعیدہ کی منظومہ مترجمہدر . بومنظومہ انکلیزلر آرہسندہ پک زیادہ مشہور اولوب برچوق مقتدر موسیقی شناسان طرفندن بستہ لمشدر . تنی سونك بومنظومہ سی بربالو کیجہ سی شاتونك باغچہ سنك قایسنندہ شاتودہ کی سوکیلیسنی بکلہ بن برعاشقک لساننددر ؛ دلیقانی بولندینی نقطہ دن داخلندہ کی اولوحہ شادی وطرب انکیزی ایشیدہرک وسوکیلیسیلہ کورشمك ایچون دعوتیلرک داغیلمانی

[۱] دہا دوعروسی «امین فکری»
[۲] چونکہ برمکشدہ اوقودیلر .

لزامی حسن ایده رک صباحه انتظار
ایدیور :

باغچه به کل ، مود !

باغچه به کل ، مود ! چونکه سیاه
یراسه لر اوچدی ، کیجه کیدی ؛ بوراده ،
قاپنیک یاننده یالکرم . خاتم الی چیچکلر-
ینک ، کلرک رواج جانقراسی خفیف ،
خفیف اسن صباح روزکارینک سینه سنده
تموج اییدیور ؛ کوب سودا بالاده ،
سمای نیلکون اوزرنده سودیکی ضیا
ایده صولقده در ، اوشمسک ضیاسنه ،
اوضیا ایچنده محو اولغه عاشق در !
بوتون کیجه کلر فلاوته لرک ، کلرک ،
باصونلرک انغماتی دیکله دیلر ؛ سهرلر
اوزرنده کی یاسمنلر داخلده کی حرکات
رقصیه به اتباع ایتدی ؛ اوزمانه قدرکه ،
قوشلر اویاندی ، قهرک نصفی افقک آلتنده
غائب اولدی وبنای بر سکون قابلا دی .

بیاض زانباقه دیدم که :

« یالکز بری واردرکه : اوقادینک
« قلبی آنکه مسرور اولور ؛ سودیکمله
« برابر رقص ایدلر نه زمان یالکز برا-
« قه جق ، او آرتق رقصیدن ، اویوندن
« یورولمشدر . »

شیمدی آرتق قهرک نصف دیکری ده
افقده غائب اولدی ، شاتونی ترک ایدن
صوک عربنه نک کورولتوسی ده طاشلرک
اوزرنده بلند ، قوم اوستنده خفیف
بر صورتده عکس انداز اوله رق محو
اولدی .

کله دیدم که :

« قیصه کیجه ولوله عیش وشادی
« ایچنده کیدی ؛ ای بوکیجه بنم سودیکمله
« رقص ایدن اصیل ، زنکین عاشق !
« اصلا سنک اولما به حق بوجود ایچون
« نه آه اییدیورسک ؛ او بنم ، یالکز بنم ،
« داما ، ابدیا بنمدر . »

موسیقیه نک نعماتی ایچریکی سالونده
عکس ایدرکن کلک رواج معطری اعصابه
سرباز ایتدی ؛ چوق زمان قاپنیک اوکنده
دوردم ، سنک اوسوکیلی ایرماغنک کو-
لدن قورویه ، بزم ایچون هرسیندن عزیز
اولان اورمانه دوغری جریان ایتدیکنی
دویمقده ایدم ، اوقدر... سنک اوخرام
دلفریکه اوقدر مشتاقدرکه : مارت روز-
کارلری خفیف بر آه کبی فیسیلدارکن

قیمتدار آباغنک ایزلرینی ، محل تصادفر
اولان اغاجک آلتی کوزکه بکزه بن مائی
منکشلرله ترین ایدر .

نازک صالقم اغاجی بیاض چیچکلر-
ندن برینی بیلله تحریک ایتیمور ، کولک
کنارنده بویون غنجه بر باشلرینی صویک
اوزرینه اکش اویومقده درلر . لکن
کل ، بوتون کیجه سنک خاطرکه ایله
بیدار ایدی ؛ چونکه بکا اولان وعیدی
ایشتمشدی . اوت ! کلر ، زانباقلر بوتون
بیدار ایدیلر ، صباحک ورودی ایچون ،
سنک ایچون آه تحسر چکیدیلر .

ای کلستان مخدراتک کل کبی ملکه-
سی ! بورایه کل ، آرتق دعوتیلر ،
اویونجیلر کیتدی ؛ ایپک البسهک ایچنده ،
ایخیلرینک آره سنده کل ایله زانباقلک
کوزلککنی جمع ایده رک کل ! ای
طره لرله محاط اولان رأس لطیف !
بوچیچکلره برتولرینی صاحقرق آنلرک
آفتابی اول !

قاپنیک یاننده کی غنجه دن برژاله
الماس یوارلاندی ؛ بنم کوکرچیم ، بنم
عزیم کلور ، حیات ، طالم کلور .
پنه کل سسلنیور
اویقینده در ، یقینده در

بیاض کل آغلاور
آه کچ قالدی ، پک کچ !
هزارن چیچکی دیکله یور
ایشیدیورم ، ایشیدیورم ؛
زنباق سولنیور
بکله یورم ، بکله یورم !

اوت . یالکز بنم اولان اولطیف
وجود کلور ؛ قلم بر طپراق ایچنده
طوپراق اولسه بیلله بو آباق سسلرینی
ایشیدیر ، بنه چاربار ! وجودم محو
اولسه بو آباق سسلرینی طابیه رق تتر ،
اومینی مینی آیاقلر آلتنده بارلاق ، پنه
شکوفه لر آچار !

علی رضا سیفی

{ فقرات طینه }

پارس اطای مشهوره سیندن بری
کندیسنک آقاده می اعضالغنه قبولی آرزو
والتاس دخی ایتدیرر ایسه ده موفق
اوله مدیغندن هیئت مذکوره اعضاسنه
مغیر اوله رق کندیلرندن انتقام آلمغه قرار

ویرر برکون ملحقاتک برندن آقاده می
نامنه طی برمشاهده نامه کوندیرر یوبونده
(صورت وخیمه ده آیغی قیرلش برخسته به
تصادفده ایجادیلدیکی قطرانلی برعلاجله
طلا ایلدیکنی وبرطاقم اجهزه ترتیبه
آیغی صاردیغنی وایرتسی کون مریض
مرقومه راست کلدیکنده صورت تداویدن
پک راحت ومنمون ایدوکنی بیان ایتد-
یکنی) یازار . آقاده میده مذکورمشاهده
نامه صورت جدیده قرائت اولنور .
وبرکون اول آیغی قیریلان بر آدمک
ایرتسی کون سواقاقده کرمسی غیر قابل
بولدیغندن مذکورمشاهده نامه ده برسهو
وقوعه کلدیکنه ذاهب اولورلر وظیبیدن
استیضاح ماده ایدلسنه قرار ویررلر .
ایرتسی کونی طیب « اوت قیریلان
باغچنک صنایع بر آباق اولدیغنی یازمغی
اونوتشم » دیر .

مریض اولان کبارک بری جلب
ایتدیکی طیبیه الی صالایه رق بر اشرات
ویرر وجواب آله مدیغندن طولای
اوحکیمی ردها جلب ایتمز ایش . اوئانده
اختیار برهودی صقالی طومقله جواب
ویرمش وبونک اوزرینه امر تداویشی
حکیم افندی به تودیع ایلمشدر . ال
صالایه رق ایدیلان اشرات قاج خسته
اولدیردیکنی سؤال دیمک اولوب صقالی
طوته رق ویریلان جوابده قیلی غدنجه
دیمک اولدیغنی ایما ایش .

اطبادن بری بیمارخانه یی کزدیکی
صره ده تصادف ایلدیکی بری بوسوالی
ایراد ایلر : « دو قنور ! جناب حق سکا
برکوزدها احسان ایتسی لازم کلسه ایدی زه که
اولدیغنی ایستر ایدک ؟ » طیبیده « باشمک
آرقه طرفنده » دیه ویردیکی جواب اوزرینه :
« سن بودالاسین پارمغکک اوچنده ایسته ملی
ایدک که بعض محللره ادخال ایده رک درو-
ننده کی خسته لقلری کشف ایده سین »
دیش .

باشنه کله جک اولور سه هیج بروقت اولنر
دیمشدر .

بریسی احبابندن برطیبیه قونیشدیغنی
صره ده قاریسنک وفاسزلغندن شکایت
ایدر . طیب برخیلی دیکلدکدن صکره
« قورقه بوخسته لق پک مهلک دکدر .
بیکده آلیق ایکی اوچ کشی اولور
اکثریسی پک چوق یاشار » دیش .

قومدیا یازمغله شهرتشار اولان
مولیه هر زمان اطبا ایله استهزا ایدردی .
بر دفعه خسته لته رق بر قاج کون یتاقدن
چیقه مدیغندن کندیسنی سولردن بریسی
خانه سینه برطیب کوندزر . موایه رک
اوشاغی طیبک ورودینی کندیسنه اخبار
ایدنجه مومی الیه « شمعی خسته میم .
کیمسه یی قبول ایدمه جکی طیب
افندی به سوله . » دیش و طیبی استقال
ایلمشدر .

برضیافتده برچوق حکیم بولنور .
ضیافت پک اککنجه لی کیدر . حکیمک بری
سفره ده آیغه قالقوب « تشکر اولنور که
حکیملر تراید ایتدکجه شطارت اونستده
چوغالیور . » دیمی اوزرینه ضیافتده
بولنانلردن بری بالمقابله « اوت حقنر
وار ؛ فقط حکیملر آزالدکجه یاشامقده
اونستده چوغالیور » دیمشدر .

کوه زه نک بری برحکیمک یانه کیدوب
طباتندن بحث ایده حکم دیه برچوق سوز
سویلر ؛ صوکره قاقوت کیدرکن « افندم .
پک چوق سوز سولیدم ؛ باشکزی
اغرتدم ، عفو ایدرسکز . » دیجه حکیم
مشارالیه « استغفراه ، اغر کزدن سوز
بکزر برشی چیقمدی ، مراق ایتیکز »
دیمشدر .

کوچک حکایه لر

غیداقلر

یاشامق استه یورلر میدی ؛ مشکوک
حیاته اوقدر جانسر ایلشکلره مربوط
بولونیورلردی که اوکا دها زیاده باغلائق
ایچون هیچ برسیلری یوقدی .